

Hodnocení
diplomové práce Kateřiny Tušiakové
„Pojem a právní důsledky překročení mezi nutné obrany a krajní nouze“

Předložená diplomová práce obsahuje 76 stran textu a je přehledně členěna do úvodu, pěti kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury, včetně zpracované judikatury, je přiměřený zvolenému tématu. Po formální stránce splňuje předložená diplomová práce všechny požadavky na ni kladené.

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku sice tradiční, avšak současně poměrně obtížnou, vyvolávající nejen mezi veřejností, ale též v teorii i v aplikační praxi časté diskuse. Navíc jde o právní problematiku, která je veřejností velmi citlivě vnímána v souvislosti s pojetím spravedlnosti. Jde proto o téma bezesporu aktuální a jeho zpracování je určitě přínosné. Téma je přiměřeně náročné na zpracování pramenného materiálu a rovněž i na samotné zpracování, a to s ohledem na jeho obsáhlost a nutnost reflektovat a konfrontovat názory doktríny a aplikační praxe.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomantka charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejprve zabývá poněkud spornou otázkou místa protiprávnosti v systému zákonných znaků trestného činu, a dále obecnými otázkami institutů označovaných jako okolnosti vylučující protiprávnost. S doporučením přesněji upravit institut svolení poškozeného a rovněž upravit problematiku lékařského zákroku a zadržení přistižené osoby lze souhlasit.

Další dvě kapitoly práce se zabývají otázkami podmínek a mezi nutné obrany krajní nouze a jejich překročením (excesem). Rozbor zákonných znaků zkoumaných institutů je zpracován poměrně pečlivě, a to na podkladě zpracovaných literárních pramenů a zvláště judikatury. Záslužně věnuje pozornost i často opomíjeným otázkám, jako je pojetí subsidiarity krajní nouze a povinnosti nebezpečí snášet. S názory, které zde prezentuje, lze vesměs souhlasit. Kladně třeba hodnotit, že diplomantka při posuzování proporcionality zvažuje i srovnání pravděpodobnosti následků, které z nebezpečí hrozí, resp. které mohou být ochranným jednáním způsobeny, na což se často zapomíná. Diplomantce třeba dát rovněž za pravdu, že je problémem, zda a jak při posuzování proporcionality zohlednit skutečnost, že předmětem ochrany je život, zdraví nebo majetek samotné zakročující osoby, nebo ji blízkých osob. Inspiraci zde mohla hledat v institutu tzv. omluvné nutné obrany a krajní nouze, tedy institutů vylučující vinu, resp. „vytýkatelnost“, které jsou známy zejména v německy mluvících zemích. Kladně třeba hodnotit, že diplomantka reflektuje při výkladu pojmu útoku i nové pojetí „zvířete“ v občanském právu, ačkoliv třeba souhlasit s tím, že tato změna nebude mít valný vliv na trestněprávní pojetí útoku. Správně považuje poštvané zvíře

za prostředek (nástroj) útočnicka. Vztah dovoleného použití zbraně a nutné obrany je složitější, než diplomantka uvádí, avšak je třeba si uvědomit, že podrobnější rozbor by se nutně vymykal tématu práce. Záslužně se rovněž věnuje složité a sporné otázce úmyslného usmrcení útočnicka při ochraně majetku. Názor, že v extrémních případech zde taková možnost je, nelze skutečně zcela odmítat. Je pravda, že v anglo-americkém systému je tato možnost připouštěna zejména při ochraně integrity obydlí. Souhlasit lze se stanoviskem, že není excesem, pokud obránce omylem použije obranu intenzivnější, než zamýšlel, pokud ani tato obraně není zcela zjevně nepřiměřená.

Následující kapitola práce se zabývá právními důsledky excesu. Záslužně se zde diplomantka nejprve věnuje problematice hodnocení subjektivní stránky. Rozbor jednotlivých možností právního posouzení je zpracován poměrně podrobně a přehledně. Odůvodněně věnuje zejména pozornost výkladů znaků charakterizujících omluvitelnou pohnutku u privilegovaných skutkových podstat.

Práce je doplněna zajímavým exkurzem do problematiky tzv, automatizovaných obranných systémů.

V závěru své práce diplomantka přehledně a výstižně shrnuje poznatky, ke kterým při zpracování své práce dospěla, a to včetně klíčových námětů de lege ferenda..

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako zdařilou. Diplomantka prokázala, že se do náležité hloubky seznámila se zkoumanou problematikou, a to nejen pokud jde o její právní odraz, ale i o další souvislosti, přičemž ve svém výkladu se opírá o dosavadní literární zpracování zkoumané problematiky a zejména o judikaturu. Kladně práce je svědomitost zpracování a snaha diplomantky samostatně, tvořivě a s přehledem zkoumaný institut i jeho dílčí problémy analyzovat. Patrně pouze omezený rozsah práce neumožnil diplomantce některé sporné otázky, na které důvodně upozorňuje, hlouběji rozpracovat. Předložená diplomová práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobným podkladem pro ústní obhajobu.

Při obhajobě své práce by diplomantka mohla blíže vyjádřit svůj názor k otázce, jakým způsobem by doporučovala „uvolnit“ požadavek proporcionality při odvracení nebezpečí hrozícího životu a zdraví.

Předběžná klasifikace: velmi dobře

V Praze dne 19.3.2014

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce